

Inhoud

Kaapverdië

- ▶ Ervaar de schitterende stranden van Sal en Boa Vista
- ▶ Beleef Praia, hoofdstad op basaltplateaus
- ▶ Geniet van weemoedige *morna* en opzweepende *funaná*
- ▶ Ontdek het woeste berglandschap van Santo Antão
- ▶ Smul van een glaasje *grogue* met een hartige *cachupa* erbij
- ▶ Bezoek de fascinerende vulkaan op Fogo

7 Kaarten en plattegronden

9 Woord vooraf

1 11 Kaapverdië: een kennismaking

12 Natuur

18 Bevolking

22 Politiek en samenleving

2 27 Geschiedenis

28 Eerste bewoners

29 Vroegmoderne tijd

30 Negentiende eeuw

31 Hedendaagse geschiedenis

3 35 Kunst en cultuur

36 Volkscultuur

37 Muziek

39 De Kaapverdise keuken

4 45 Santiago

47 Praia

53 Cidade Velha

56 Het noordwesten

58 Het noorden

61 Tips en adressen

5 65 Sal

69 Het zuiden

73 Het noorden

78 Tips en adressen

6 81 Boa Vista en Maio

82 Boa Vista

84 De westkust van Boa Vista

88 De noord- en oostkust van Boa Vista

90 Het binnenland van Boa Vista

91 De zuidkust van Boa Vista

93 Maio

95 Vila do Maio

96 De oostkust van Maio

100 Tips en adressen

7 103 São Vicente en São Nicolau

105 Hoofdstad Mindelo op São Vicente

113 Het noorden en oosten van São Vicente

116 Santa Luzia, Branco en Raso

117 São Nicolau

118 Hoofdstad Ribeira Brava op São Nicolau

119 Het westen van São Nicolau

121 Het oosten van São Nicolau

122 Tips en adressen

8 127 Santo Antão

130 Het zuiden en het westen

133 Het noorden en noordoosten

141 Tips en adressen

9 145 Fogo en Brava

146 Fogo

148 Hoofdstad São Filipe op Fogo

151 Chã das Caldeiras en Pico de Fogo

154 Rond het eiland Fogo

155 Brava

158 Het noordoosten van Brava

161 Tips en adressen

i 164 Praktische reisinformatie

r 174 Register

Woord vooraf

Kaapverdië

Niet zo lang geleden was Kaapverdië nog een van de allerarmste landen van Afrika. Sinds een jaar of wat is daar verandering in gekomen. Het land is flink gestegen op de economische ranglijsten en wordt nu als voorbeeld gezien voor andere Afrikaanse landen. Een van de oorzaken van de vooruitgang is het toerisme, dat de fraaie stranden van de Kaapverdische eilanden Sal en Boa Vista en de imposante landschappen van eilanden als Santo Antão en Fogo heeft ontdekt. Vooral op de eilanden met de mooie stranden zijn nieuwe hotels gebouwd, maar gelukkig is het allemaal nog redelijk kleinschalig, en dat is nu juist de charme van Kaapverdië. Alle negen bewoonde eilanden van de archipel zijn overzichtelijk, óók de twee grote steden van het land – de hoofdstad Praia op het eiland Santiago en de tweede stad Mindelo op het eiland São Vicente.

De Kaapverdische cultuur laat hiernaast een aantrekkelijke mix zien van Afrikaanse en Europese invloeden, waarbij het voormalige koloniale moederland Portugal een duidelijk stempel drukt op het Europese deel. De bevolking is vriendelijk en open, zonder opdringerig te zijn. Kaapverdianen maken de bezoeker graag deelgenoot van hun levensgevoel, *morabeza*, wat zoveel betekent als ‘gastvrij, open, ongedwongen en relaxed’. Voeg daarbij het warme klimaat, de blauwe oceaan en de levendige muzieksce­ne, en het is niet verwonderlijk dat Nederlanders en Belgen er een fijne zonbestemming bij hebben gekregen. En dat op slechts 6 uur vliegen vanaf Noordwest-Europa!

Guido Derksen

Santiago

Santiago is het grootste en belangrijkste eiland van Kaapverdië. Hier stichtten de Portugezen in de 15de eeuw hun eerste koloniale nederzetting buiten Europa. De hoofdstad Praia ligt op dit eiland. Er zijn minder toeristen dan op Sal of Boa Vista, want Santiago heeft niet zulke mooie stranden als de oostelijke 'zandeilanden', maar toch is er veel te beleven. Het eiland is namelijk een staalkaart van wat Kaapverdië te bieden heeft. Praia kent een stadsleven met een Portugees-Afrikaans sausje, in het zuiden staat de oude koloniale nederzetting Cidade Velha op de Werelderfgoedlijst, centraal op Santiago tref je een grillig berglandschap met groene, vruchtbare valleien ertussenin, en in het noordwesten is bij Tarrafal een van de betere stranden te vinden. Als je dus van afwisseling houdt maar geen tijd of mogelijkheden hebt om veel verschillende eilanden te bezoeken, is Santiago een goede bestemming, al dan niet in combinatie met bijvoorbeeld Sal of Boa Vista.

< Vissersboten op het strand van Tarrafal.

Standbeeld van Diogo Gomes in Praia.

Geschiedenis

Santiago was het eerste Kaapverdise eiland waar permanent mensen gingen wonen. Dat was al in 1462, kort nadat António de Noli en Diogo Gomes, op ontdekkingsreis in opdracht van de Portugese koning, het eiland hadden ontdekt. Een groepje kolonisten uit de Portugese Algarve, Spanje en Genua bouwde de eerste nederzetting, Ribeira Grande (het tegenwoordige Cidade Velha). Santiago werd het centrum van de Portugese slavenhandel tussen Afrika en de Nieuwe Wereld. De Portugezen noemden het eiland oorspronkelijk trouwens São Tiago, maar al lang geleden kwam de Spaanse naam 'Santiago' in zwang.

In de loop der eeuwen wisten tot slaaf gemaakten soms te ontsnappen naar de bergen in het binnen-

land, vooral tijdens vijandelijke aanvallen op de nederzettingen aan de kust en in tijden van oorlog. Deze *badiu's* hielden hier hun Afrikaanse tradities in ere, wat de cultuur van Kaapverdië tot op de dag van vandaag beïnvloed heeft. Uit hun gelederen kwamen ook de *rebelados*, die vanaf halverwege de 20ste eeuw tegen het koloniale gezag ageerden.

Na de onafhankelijkheid van Kaapverdië bleef Santiago het bestuurlijke en economische centrum van het land. De laatste decennia trekt vooral de hoofdstad veel nieuwkomers van andere eilanden, want de regering besteedt de meeste middelen op Santiago, wat je bijvoorbeeld ziet in het wegennet, dat er beter bij ligt dan op de andere eilanden.

Ligging

Santiago meet 990 km² en is daarmee ruim 200 km² groter dan Santo Antão, het tweede eiland van Kaapverdië. Er wonen circa 295.000 mensen. Hoofdstad Praia ligt in het zuidoosten aan een grote baai. Ten westen ervan is Cidade Velha de oude koloniale hoofdstad. Het zuidelijke en zuidwestelijke deel van het eiland is landschappelijk niet zo interessant. Dat geldt niet voor het centrale en noordelijke deel van het eiland. Hier rijzen twee grillige bergketens op, respectievelijk de Serra de Pico da Antónia en de Serra Malagueta, beide genoemd naar de hoogste bergtoppen in de ketens. De Pico

da Antónia is 1394 m hoog, de Monte Malagueta 1064 m. Tussen de bergen vormen groene valleien de belangrijkste landbouwgebieden van Kaapverdië. Je kunt er prachtige tochten maken en de interessante botanische tuin en het aangename stadje Assomada bezoeken. De westkust van Santiago is dor, kaal en nauwelijks bewoond. In het noordoosten is Tarrafal een mooi doel voor een dagtocht vanuit Praia; hier vind je het mooiste strand van Santiago. De noordoostkust biedt groene *ribeira's* (doorgaans droge rivierbeddingen), bruine hellingen, uitzichten over de oceaan en een handvol kleinere plaatsen.

PRAI A

In de 18de eeuw werd Praia de Santa Maria, tegenwoordig kortweg Praia ('Strand'), de hoofdstad van Kaapverdië. De oude hoofdstad Ribeira Grande, zoals Cidade Velha toen nog heette, was te kwetsbaar gebleken. Het was namelijk erg gemakkelijk om in de grote baai van Praia aan land te gaan en Ribeira Grande in de rug aan te vallen, iets wat de Engelse kaper en zeeheld Francis Drake in 1585 met succes had gedaan. Als reactie bouwden de Portugezen het fort dat nog steeds boven Ribeira Grande c.q. Cidade Velha de wacht houdt. Het mocht niet baten, want in 1712 herhaalde Jacques Cassard (een Franse zeerover in dienst van Lodewijk XIV) de strategie met succes. Hierna besloot men fortificaties bij de baai van Praia te bouwen en de hoofdstad te verplaatsen. In 1770 werd Praia officieel de hoofdstad en was de rol van Ribeira Grande uitgespeeld. Sindsdien is de nieuwe hoofdstad langzaam gegroeid, met een stevige spurt in de 21ste eeuw. In de jaren 90 van de 20ste eeuw had Praia circa 60.000 inwoners, tegenwoordig zijn het er ongeveer 150.000.

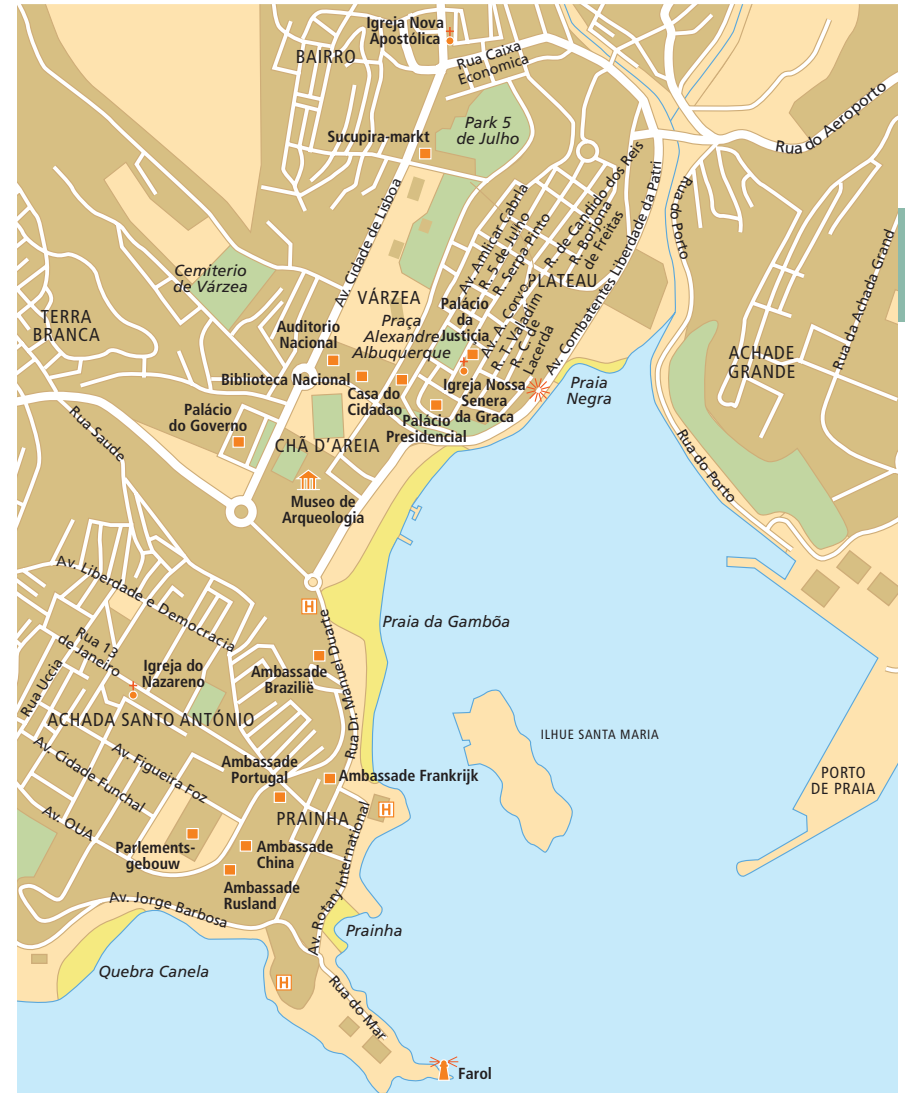
Diverse markante bezoekers hebben voet aan wal gezet in Praia, waaronder Charles Darwin, het vliegeniersechtpaar Charles en Anne Lindbergh en paus Johannes Paulus II. Charles Darwin deed het eiland aan in 1832, tijdens zijn grote reis met de *Beagle*. Hij verbleef er een tijdje en was opgetogen over de tropische vegetatie en alle nieuwe dier- en plantensoorten die hij aantrof. De Lindberghjes daarentegen vonden Praia maar een suf oord. Ze kwamen er in 1933 aan maar verdwenen alweer snel naar Gambia, om vanaf daar een Atlantische oversteek naar Brazilië te maken.

Als je met het vliegtuig over Praia afdalt naar het vliegveld, ziet de hoofdstad er een beetje merkwaardig uit. De stad is gebouwd op enkele grote, donkere basaltplateaus (de zogenaamde *achadas*) met rommelige, lagergelegen woonwijken ertussen en erachter. De plateaus liggen rond de haven, waarin een bruin en kaal eilandje te vinden is, het **Ilhéu Santa Maria**. Het plateau direct ten noorden van de haven is de oude kern van de stad en heet Het Plateau. Aan de westzijde ervan is de Sucupira-markt de groot-

Santiago

ste markt van de stad. Zuidelijk van Het Plateau is het plateau Achada de Santo António een van de betere wijken van de stad. Hier tref je onder meer diverse ambassades, restaurants en het grote parlamentsgebouw aan. Tussen de twee plateaus biedt het lagergelegen stadsdeel Chã d'Areia plaats aan het gouvernementspaleis en het voetbalstadion van Praia. Aan de waterkant

Praia

van Chã d'Areia ligt Praia da Gamboa, een strand met vrij donker zand waar tegen de avond doorgaans druk gevoetbald wordt. Onder Praia da Gamboa en aan de voet van het plateau Achada de Santo António ligt het stadsdeel PRAINHA ('Strandje'), genoemd naar het mooie witte zandstrandje dat hier een beetje verscholen ligt.

Het prachtige strand van Santa Maria.

Ga je vanaf het centrale plein zuidwestwaarts, dan kom je bij de *pontão* (de centrale pier) die hier vanaf het strand de baai in steekt. Op de houten pier zijn souvenirwinkeltjes met Afrikaanse snuisterijen en kantoortjes waar je excursies kunt boeken. Langs Rua 1 de Junho en in zijstraten vind je allerlei cafés, restaurantjes en andere toeristische voorzieningen. Loop je vanaf de pier verder naar het westen, dan kun je op de wandelpromenade bij het strand kiezen uit verschillende horecagelegenheden met zeezicht.

Rua Amilcar Cabral loopt landinwaarts parallel aan Rua 1 de Junho. Je vindt hier nog enkele restaurantjes met eenvoudiger en goedkopere menu's. Rua Amilcar Cabral gaat aan de noordwestkant Santa Maria uit. De brede zijweg links, met voet- en fietspaden erlangs, voert naar de grotere hotelcomplexen aan de westzijde van Santa Maria. Tussen de hotels vind je hier en daar nog wat eetgelegenheden en andere voorzieningen, vooral aan de rechterkant van de weg. Op een braakliggend stuk land rechts kun je enkele oude zoutpannen zien; let op de witte zoutafscheidingen en de incidentele waadvogel die hier rondstapt. Andere oude zoutpannen vind je voorbij de bebouwing in het noorden van Santa Maria. Hier ligt een redelijk omvangrijk zoutwiningsgebied met rechthoekige pannen waarin nog altijd, op kleinere schaal dan vroeger, zeezout gewonnen wordt.

Terug in Santa Maria rijd je langs de grotere hotelcomplexen aan de westzijde van Santa Maria naar het einde van de weg. Hier liggen Hotel Farol, een all-inclusivehotel voor de Italiaanse markt, en het RIU Palace Santa Maria. Achter de hotels ligt een gebied met zandduinen. Dit beslaat de gehele

Restaurant in Sante Maria.

zuidwestelijke punt van het eiland (Ponta Sino) en is omzoomd met vrijwel maagdelijk strand. In de duinen staat het witte vuurtorentje dat het scheepvaartverkeer van oudsher waarschuwt voor de onderzeese gevaren.

Vorbij de RIU-hotels ligt het mooie strand van **Ponta Preta**. Het is een befaamd strand onder gevorderde kite- en windsurfers. Wie alleen van de zon en de zee wil genieten zonder zich te hoeven inspannen, kan bij het houten café-restaurant terecht en eventueel gebruikmaken van het zonnedek. Weer wat verder aan de kust liggen het Llana Beach Resort en het grote Tortuga Beach Resort, van de Spaanse Meliã-keten. In zee heeft het Llanas twee golfbrekers met ertussenin de Bikini Beach Club laten aanleggen voor de gasten. Het strand aan de westzijde van het eiland is iets minder mooi dan dat aan de zuidkust. Iets landinwaarts, tegenover het Meliã Tortuga Beach Resort, bevindt zich het krankzinnig grote Vila Verde Resort, het grootste resort van Sal. Het heeft de omvang van een klein dorp en bestaat uit een hele reeks pastelkleurige appartementengebouwen met maar liefst 500 appartementen en kamers. Ertussenin liggen welgeteld 13 vrij kleine zwembaden, met kinderbadjes erbij. Vanuit sommige appartementen is het best een stuk lopen naar het ontbijtbuffet.

Net even ten noorden van het grote complex, links langs de weg naar Espargos, tref je de **Viveiro Botanical Garden** aan. Tegen een kleine entreeprijs kun je hier tropische bomen en planten bekijken en rondwandelen in

Een paar huizen van het gehucht zijn omgevormd tot een fraai ecohotel, voor wie écht de bewoonde wereld even achter zich wil laten. Net voorbij Ponte Antónia kun je snorkelen bij wat koraalformaties, als de zee niet al te wild is tenminste. Met wat geluk zijn er verpleegsterhaaien.

Nog verder voorbij Ponta Antónia wacht de totale eenzaamheid. Dit oostelijke deel van de noordkust biedt wind, rotsen en verlaten stranden. Schaduw zul je er vergeefs zoeken. Bij Ponta Rodrigo buigt de kust vervolgens af. Hier begint de oostkust van Boa Vista. Direct na Ponta Rodrigo ligt een mooi wit strand, **Praia das Gatas**, langs de Baía das Gatas. Je kunt strand en baai bereiken vanuit het dorpje Fundo das Figueras. In zee liggen hier enkele minuscule eilandjes, onder water zijn koraalriffen. Soms zwemmen hier dolfijnen en heel af en toe worden er tijgerhaaien gezien, na de grote witte haai een van de grootste en gevaarlijkste haaiensoorten. Een van de eilandjes heet trouwens Ilhéu Holandes ('Hollands eilandje'), maar de herkomst van de naam is onduidelijk. In het achterland zijn bij Praia das Gatas zoutpannen te vinden. Praia das Gatas zelf eindigt bij Ponta do Porto Ferreira. Zuidelijk van deze kaap volgt weer een verlaten landschap van vele kilometers. Het enige bouwwerk hier langs de kust is de **vuurtoren van Morro Negro** ('Zwarte Heuvel'). Een goedgekozen naam, want het half vervallen vuurtorengebouwtje staat op een donkere heuvel boven de oceaan. Je kunt er over een redelijke weg van basaltklinkers komen vanuit het dorpje Cabeço das Tarafes. Het laatste stukje moet te voet worden afgelegd. Er is geen vuurtorenwachter meer, dus je kunt het gebouwtje in om via een spiraaltrap naar boven te klimmen en van het uitzicht te genieten.

Ook de stranden die aan weerszijden van Morro Negro liggen, trekken veel nestelende schildpadden. Vreemd genoeg staan ze ook bekend als dolfijnenkerkhof. Om de een of andere reden stranden de sympathieke zeezoogdieren hier vaak, dus je hebt als strandjutter kans om een dolfijnenschedel te vinden. De stranden van Boa Vista zijn sowieso met enige regelmaat het toneel van massale walvis- en dolfijnstrandingen. In november 2007 spoelden bijvoorbeeld meer dan 300 witlipdolfijnen aan op de westkust en in juni 2010 strandden circa 50 potvissen op de noordoostelijke kust.

De oostkust eindigt zuidelijk van Morro Negro bij Ponta de Ervatão, waarna de kust afbuigt en de zuidkust begint.

▼ HET BINNENLAND VAN BOA VISTA

Vanuit Sal Rei loopt een weg in oostelijke richting over het eiland. Via het gehucht Bofafeira kom je op het noordoostelijke deel van Boa Vista uit bij het dorp João Galego. De nederzetting is ook vanuit Rabil te bereiken over een klinkerweg, die enkele kilometers voor het dorp samenkomt met de weg vanuit Sal Rei.

Senegalees souvenirwinkeltje in Povoação Velha.

João Galego is een alleraardigst dorpje met kleurrijke huisjes, bloeiende bomen en planten, enkele winkeltjes en twee bar-restaurantjes: couleur locale gegarandeerd. Even verderop ligt Fundo das Figueiras, ook een aardig dorp met enkele voorzieningen, en weer wat verderop kom je in het iets saaier dorp Cabeço das Tarafes. Tezamen worden de drie dorpen **Norte** genoemd. Ze liggen in het vruchtbaarste deel van het eiland; een ribeira zorgt met enige regelmaat voor water waarmee kleinschalige landbouw bedreven kan worden. Vanuit Norte is het nog 5 km naar de oostkust.

▼ DE ZUIDKUST VAN BOA VISTA

Vanuit Cabeço das Tarafes loopt een onverharde route naar de zuidkust, die je dan bij Ponte Ervatão bereikt. Het is een vrij moeizame onderneming om via deze route naar het zuiden te gaan. Je kunt beter vanuit Rabil zuidwaarts richting Povoação Velha rijden. De route is geasfalteerd, om in de toekomst nieuwe hotels aan de zuidkust voor toeristen bereikbaar te maken. **Povoação Velha** zelf is de oudste plaats op Boa Vista. Al meer dan 500 jaar is het bewoond, ook al is het leven er altijd armoedig geweest. Het dorpje ligt schilderachtig aan de voet van de Rocha Estância en bestaat uit enkele straatjes en een pleintje. Je kunt er een hapje eten en iets drinken in een van de twee bars of de Afrikaanse souvenirs bekijken die enkele West-Afrikaanse verkopers in eenvoudige winkeltjes en op straat aanbieden. Een paar

São Vicente en São Nicolau

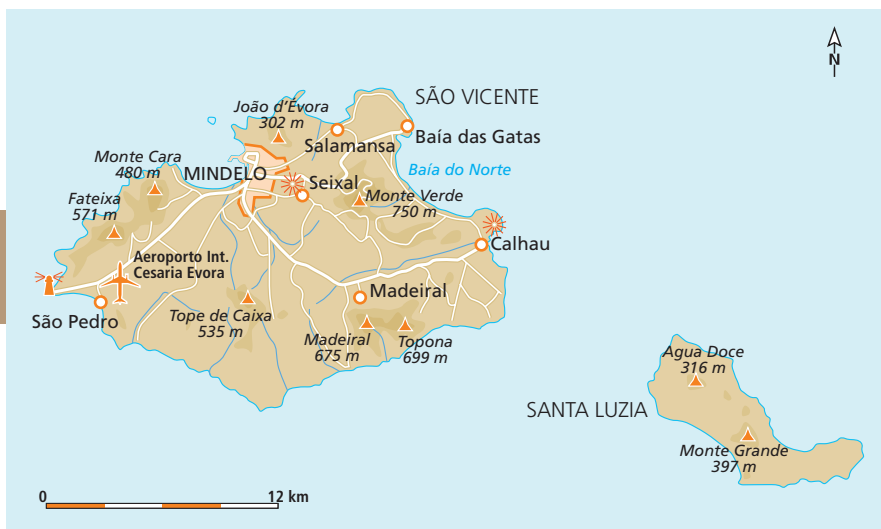
São Vicente behoort met een omvang van 227 km² niet tot de grootste eilanden van Kaapverdië. Het is er droog, er groeit bijna niks en toch wonen er ongeveer 80.000 mensen, wat São Vicente in bevolkingsaantal het tweede eiland van de archipel maakt. Verantwoordelijk hiervoor is Mindelo, met circa 70.000 inwoners de tweede stad van Kaapverdië.

Met Mindelo is tegelijk de belangrijkste reden genoemd voor een bezoek aan het eiland. Het is een plezierige plaats, je vindt er zowaar een echt stadsleven, er komen veel muzikanten en leden van de Kaapverdise intelligenzia vandaan, er is koloniale architectuur uit de 19de eeuw en carnaval wordt er uitbundig en kleurrijk gevierd. Bovendien kun je vanuit Mindelo met de veerboot een bezoek brengen aan buureiland Santo Antão.

Buiten de stad liggen twee of drie aardige stranden en een paar oninteressante dorpen. Met 750 m is de Monte Verde de hoogste berg. Verder is São Vicente dor, bruin en weinig aantrekkelijk. Aan de westkant van Mindelo vind je het internationale vliegveld, dat São Vicente met de andere eilanden van Kaapverdië en met een enkele buitenlandse bestemming verbindt.

< Straatbeeld in Mindelo, de tweede stad van Kaapverdië.

São Vicente en Santa Luzia

Geschiedenis van São Vicente

De Portugezen zetten op 22 januari 1462 voor het eerst voet aan wal op São Vicente, maar ze vertrokken weer snel. In de eeuwen erna verbleef er af en toe een handvol mensen, maar echt gekoloniseerd werd het eiland niet. Dat veranderde tegen het einde van de 18de en begin 19de eeuw. De Britten vonden de beschutte baai bij Mindelo een ideale natuurlijke bevoorradingshaven voor schepen die de Atlantische Oceaan overstaken. Zij zorgden ervoor dat Mindelo groeide en floreerde, zeker toen het stoomschip zijn intrede deed en duizenden tonnen steenkool vanuit Wales naar São Vicente werden verscheept ter bevoorrading van de stoomschepen. Halverwege de 19de eeuw was Mindelo zelfs een tijdje de vijfde bunkerhaven voor steenkool ter wereld. In 1874 werd via Mindelo bovendien de eerste onderzeese trans-Atlantische telegraafkabel van Londen naar Brazilië aangelegd, zodat ook Britse medewerkers van de Western Telegraph in de stad kwamen wonen. In 1885 legde de India Rubber Gutta Percha & Telegraph Works vanuit Kameroen via Bathurst, de tegenwoordige Gambiaanse hoofdstad Banjul, een tweede telegraafkabel naar Mindelo aan. Daarna volgden er meer, zodat Mindelo een belangrijk telegrafieknooppunt werd in het Britse rijk en medewerkers van de telegrafiebedrijven op São Vincente werden gestationeerd.

De bloeitijd van Mindelo was echter van korte duur, want in 1869 was het Suezkanaal gereed, zodat schepen naar Azië voortaan niet meer via de Atlantische Oceaan en Kaap de Goede Hoop hoefden. De schepen werden bovendien

Zicht over de baai van Mindelo.

groter, zodat ze hun eigen kolen konden meenemen, en de kolengestookte stoommachines werden later ook nog eens vervangen door oliegestookte motoren. De medewerkers van de telegraafbedrijven vertrokken eveneens; São Vicente boette aan belang in en verarmde sterk. Na een periode van grote droogte stierven veel bewoners van het eiland in de jaren 40 van de 20ste eeuw van de honger, en een deel vertrok om te gaan werken op de plantages van São Tomé en Príncipe, een andere Portugese kolonie ten westen van Afrika.

Na de onafhankelijkheid van Portugal in 1975 krabbelde het eiland weer wat overeind, vooral door de aanwezigheid van onderwijsinstellingen in Mindelo, buitenlandse hulp, een aantrekkelijke handel en de uitbreiding van het vliegveld.

Ligging van São Vicente

Hoofdstad Mindelo ligt fraai aan een grote baai die aan de westkant wordt begrensd door de Monte Cara, een karakteristieke rotsheuvel waarin sommigen een gezicht menen te herkennen. Aan de oost- en zuidkant beschutten heuvels de baai tegen de passaatwinden, zodat schepen er veilig kunnen aanleggen. Aan de westzijde van het eiland liggen de luchthaven en de baai en het strand van São Pedro. Langs de noord- en noordoostkust vind je twee baaien met stranden erlangs, in het binnenland steekt de Monte Verde omhoog. In het zuiden zijn lagere, kale en verlaten heuvels en vulkanische rotsen. Aan de oostzijde van het eiland kun je bij de baai van Calhau een oud vulkaankrateretje bekijken.

HOOFDSTAD MINDELO OP SÃO VICENTE

São Vicente heeft een ongebruikelijk grote luchthaven voor zo'n klein eiland. Er kunnen grote toestellen landen waardoor het noordwestelijke deel van Kaapverdië inmiddels ook ontdekt is door chartermaatschappijen en touroperators. Het vliegveld is vernoemd naar Cesária Évora, de grande dame van de Kaapverdische muziek en dochter van het eiland. Voor de entree van het luchthavengebouw staat een groot beeld van de zangeres.

In het marktgebouw van Mindelo.

spektakel op zo'n markt te bekijken en te zien wat er zoal uit de oceaan wordt gevist. 's Morgens is er de meeste activiteit.

Praça Estrela

De boulevard eindigt net voorbij de vismarkt. De weg buigt hier naar links en komt twee blokken verderop uit bij **Praça Estrela**, een groot plein met een café. Een deel van het plein wordt ingenomen door permanente marktstallen. De azulejostegels op de muren van de stallen zijn beschilderd met afbeeldingen van het leven in 19de-eeuws Mindelo, toen de stad een drukke bunkerhaven voor de trans-Atlantische scheepvaart was. Een paar blokken oostwaarts vanaf het plein bevindt zich aan de Avenida 12 de Setembro het stadion van Mindelo.

Ga je vanaf Praça Estrela noordwaarts, terug richting centrum, dan kom je bij het kleinere Praçinha de Igreja met een kerk uit 1862, inclusief de kenmerkende Portugese klokvormige voorgevel. Dit gebied is het oudste deel van Mindelo, daar waar het allemaal begon. Een blok ten oosten van het pleintje vind je het stadhuis van Mindelo, gevestigd in het vroegere hoofdkwartier van het waterbedrijf dat de Britten halverwege de 19de eeuw in Mindelo oprichtten. In de straten in dit deel van de stad kom je verschillende aardige horecagelegenheden tegen, waar je even kunt pauzeren tijdens een stadswandeling.

Volg je vanaf de rotonde de boulevard naar het zuiden, dan zie je aan je linkerhand nog enkele koloniale huizen met hier en daar overhangende balkons op de eerste verdieping. Drie blokken verderop is de **Torre de Belém** een markant herkenningspunt. Het is een wat kleiner en simpeler uitgevoerde replica van de Torre de Belém die bij Lissabon aan de Taag staat. Deze Kaapverdische versie werd in het begin van de 20ste eeuw gebouwd en diende als gouverneurswoning. Na een renovatie in 2002 ziet het ding er een tikje doods uit, jammer. Binnen is het kleine **Museu do Mar** goed voor een uurtje tijdverdrijf.

Voorbij de toren aan de zeezijde is het gebouw van de vismarkt. Altijd leuk natuurlijk, om het kleurrijke

Op nog geen 100 m van het gemeentehuis en het Praçinha de Igreja loopt de **Rua Libertad d'Africa** van de boulevard naar het voormalige presidentiële paleis. Leuk is een bezoekje aan het overdekte gemeentelijke **marktgebouw**, aan de zuidkant van de straat. Zoals de meeste van dit soort gebouwen heeft het een galerij op de eerste verdieping, vanwaar je naar beneden op de kleurrijke marktstallen kunt kijken.

Aan deze kant van de straat zijn verder onder meer wat winkels en restaurant Pergola van het Franse cultureel instituut. Aan de overkant van de straat is café Katem Musique dat bekendstaat als een van de levendigste muziekcafés van de stad. Het wordt er trouwens pas rond middernacht écht levendig, tot in de late uurtjes. Even verderop kun je bij Pastelaria Algarve Portugese zoetigheden eten, bij voorkeur met een kop sterke espresso erbij. In de Rua Libertad d'Africa en zijstraten tref je trouwens veel goed onderhouden koloniale panden aan.

Goed onderhouden is ook het **Palácio de Povo**, het voormalige presidentiële paleis uit de jaren 70 van de 19de eeuw. De muren staan goed in de verf, waarbij voor de kleur roze is gekozen. In combinatie met de witte ornamenten doet die kleur het gebouw eruitzien als een enorme bruidstaart. Je moet ervan houden, maar opvallend is het wel.

Hierachter is een plein, met aan de overzijde de **Escola Jorge Barbosa**. Dit gerenommeerde lyceum is net iets eerder gebouwd dan het paleis en voordat het een school werd, heeft het dienstgedaan als militair gebouw,

noordoosten, via onder meer de kustplaats Paúl, waarachter de mooiste vallei van het eiland ligt. De kustweg, met tunnel, is niet lang geleden gereedgekomen en heeft het transport naar het redelijk dichtbevolkte noordoosten flink vergemakkelijkt.

Ten westen van Porto Novo kun je het centrale deel van het bergmassief in, naar de mooie vallei rond Caldeira das Patas. Het eiland is aan de westkant veel droger en onherbergzamer dan aan de oostkant en dus zijn er nog maar twee nederzettingen van betekenis: de kustplaats Tarrafal de Monte Trigo, helemaal aan de westkust, en de nabijgelegen vissersplaats Monte Trigo.

➤ HET ZUIDEN EN HET WESTEN

Porto Novo

Als je aan de zuidkant van Santo Antão in **Porto Novo** aankomt, zou je nog niet zeggen dat het zo'n mooi eiland is. De donkerbruine zuidelijke hellingen die achter de kustplaats oprijzen, zijn behoorlijk kaal en onherbergzaam en ontnemen het zicht op de prachtige valleien in het midden en noordoosten van het eiland.

Porto Novo zelf is het commerciële centrum van het eiland. De stad ligt vrij langgerekt langs de kust met uitlopers het binnenland in. Er staan veel vrij nieuwe gebouwen, grotendeels gefinancierd met ontwikkelingshulp uit Luxemburg. Het moderne aankomstgebouw bij de veerhaven heeft, heel bij-

Door erosie zijn diepe valleien ontstaan.

zonder in Kaapverdië, zelfs roltrappen. Er zijn in Porto Novo verder een paar aardige straten met kinderkopjes. Het festivalterrein aan de zeezijde leeft op als er festiviteiten zijn. Aan de westelijke rand van de plaats vind je het beste hotel van Santo Antão, het Santantão Art Resort. Voor het hotel en voor het centrum van de plaats liggen stranden met zwart vulkanisch zand en keien. Ten westen en ten oosten van Porto Novo zijn nog een paar van dit soort stranden te vinden, bijvoorbeeld bij Escoralet. Het zwarte zand maakt ze niet echt aantrekkelijk, maar de overheid vindt ze interessant genoeg om toestemming te geven voor de ontwikkeling van kleinschalige toeristische voorzieningen.

Landschappelijk spektakel op Santo Antão.